

దేవతలకు మన ఆహ్వానం అందుతుందా? మన మాట వినబడుతుందా?

వారిని ఎలా ఆహ్వానించాలి? (వేద మంత్ర బోధ)

- వంశీకృష్ణ ఘనపారీ, మైసూరు

చాలాసార్లు, మనం ప్రార్థన చేస్తూ ఉంటాము. మన పూజలలోనూ, యజ్ఞములోనూ ఆహ్వానాలు పలుకుతాం. ఇవన్నీ ఆ దేవుళ్ళకు అందుతాయా? వాళ్ళు మన పిలుపును మన్నిస్తారా? ఇంత దూరం నుంచి పిలిచినప్పుడు వారికి వినబడుతుందా అని భక్తులకు, సామాన్య సందేహం ఎప్పుడైనా కలుగుతుంది. దీని గురించిన మంత్రాలు, ఒక భక్తుడి ఆవేదన, ఆక్రోశం, భక్తి, చాటూక్తి, ఆప్యాయతలను వ్యక్తం చేస్తాయి. ఆ మంత్ర ద్రష్టవైన జుషలు చేసిన స్తోత్రవాక్యములైన మంత్రాలను చూద్దాం.

బుగ్గేదః – ఉత త్వా(అ)బధిరం వయం శ్రుత్యర్థం సంతమాతయే। దూరాదిహ హవామహే॥ (శాకల సంహిత 6.3.45) పరమాత్మ స్వరూపుడైన ఇంద్రుడు ఈ మంత్రమునకు దేవత. కణ్వమహర్షి కుమారుడు త్రిశోక జుషి – మంత్రద్రష్ట. బుగ్గేదముయొక్క ఐతరేయ – పంచమారణ్యకములో దీని వినియోగమును చెప్పారు. మహాప్రతము అనే యజ్ఞములోని నిష్ఠేవల్య శస్త్రములోనూ, ఆగ్రయణ – అతిరాత్ర – పడహాస్తోత్రాలలోనూ ఉచ్చారణ చెయ్యాలని.

సంగ్రహంగా భావము – మేము ఎక్కడో దూరంగా ఉన్నాము. నీకు చెవులు వినబడుతున్నాయి. కాబట్టి చెముడు లేదు. అందువల్ల రక్షణకోసం నిష్మాపిలుస్తున్నాం. ఈ పని నువ్వు చెయ్యగలవు. కరుణించు.

యజుర్వేదః – శ్రుధి శ్రుత్యర్థ వహిభిః। దేవైరగ్నే సయావభిః। ఆ సీదన్త బ్రహ్మిః। మిత్రో వరుణో అర్యమా।

ప్రాతర్యవాణో అధ్వరమ్॥ (త్రైతిరీయ బ్రాహ్మణం 2.7.12)

శ్రుత్యర్థః సప్తఫస్తమం త్వా గిరా దైవ్యం మానుషా యుగా॥

భావము – ఓ అగ్ని దేవా – వినబడే చెవులు నీవి. మీకు ఆహాతులు ఈ అగ్ని జ్వాలలద్వారా అందుతాయి. కాబట్టి, ఈ ఆహాతులు అందుకునే ఆ ముగ్గురితో పాటుగా, పాటు నువ్వుకూడ విను. ఈ వేది పై (మెత్తగా పరిచిన బ్రహ్మిస్తుపై) మిత్ర – వరుణ – అర్యమ దేవతలు ఇక్కడ వచ్చి కూర్చోవాలి. ఈ యజ్ఞమునకు వచ్చేయండి. హవిస్సులు స్వీకరించండి. (పశ్చిమములోని గార్వపత్యము, తూర్పున ఆహావనీయము అనే హోమకుండాల మధ్యన ఉండే స్థానమును వేది అని పిలుస్తారు.)

ఒక కోణములో చూస్తే, పిల్లలను పిలిచే తల్లిదండ్రుల ఆప్యాయత, ఒకప్పుడు ముగ్గబక్కుడి ప్రేమ ఈ మంత్రాలలో కనబడుతుంది. మనం మరోచోట దూరంగా ఉన్నాం, వాళ్ళు కనబడటం లేదనే ఆదుర్లు, మరోసారి రోజు కనబడేవాళ్ళు ఇంకా రావడంలేదనే ఆరాటం వ్యక్తమవుతాయి. అంటే దేవతలతో యజ్ఞయాగాదులు – పూజలు చేసేవారికి ఉండే వైయక్తిత సంబంధము వ్యక్తము అవుతుంది.

1. అంతేగాక, ఒకే రోజు చాలామంది పిలిస్తే ఎవరి దగ్గరికి ముందు వస్తారు అనే సమస్య కూడ వస్తుంది.
2. మరో వైపు, ఒకే ప్రదేశములో రెండు కార్యక్రమాలు జరిగితే, ఎవరికి ప్రాధాన్యమివ్వాలి మరో చిక్కు.
3. ఒకే వేళ దేవతలు పెద్దవారైతే, ఎక్కువమంది అయితే, నువ్వు వండిన ఈ హవిస్సు (ఆహాతి ద్రవ్యం) సరిపోతుందా అని సందేహం.
4. మరి ప్రతి పూట వచ్చేవారికి, ఒక పూట మన ఇబ్బందులవల్లనో బద్దకం లేక రోగమువల్ల పట్టించుకోక పోతే ఏమవుతుంది?

ఈ ప్రశ్నలు నిత్యపూజలు, హోమం చేసేవారికి కలిగే (కలగవలసిన) ముఖ్యంశాలు. ఏటికి వేదములోని సూచనలు.

1) యో వై దేవతాః పూర్వః పరిగ్ంప్తోతి – స ఏనాశ్చోభూతే యజతే। (దర్శపూర్వమాన ప్రకరణం

త్త.సం.1.6.6)

ఏ కార్యక్రమానికైనా, ఆ పూట మాత్రమే దేవుడిని ఆహ్వానిస్తే సరిపోదు. క్రితం దినమే, పూర్వసిద్ధత చేసుకోవాలి. (ఇదే పద్ధతిని శ్రాద్ధాలు చేసిప్పుడు కూడ నిమంత్రణం అంటారు.) ఇట్టి పూర్వదినకలాపమునే అన్వయంభణం అనే పేరుతో శ్రోతకర్మలలో పిలుస్తారు. ఇక్కడ వ్యవస్థ ఏమిటంటే, ముందుగా ఎవరినైతే ఆహ్వానిస్తామో, వారి ఆహ్వానం మొదటగా మన్మించబడుతుంది. మనం కూడ, ఏదో మొక్కబడిగా కాకుండా శ్రద్ధగా క్రితం రోజు, కార్యక్రమం జరిగే పూట, తరువాత దినమున సాగనంపేవరకు శ్రద్ధ పహించాలి అని భావము. ఈ సిద్ధాంతం మనం చేసుకునే ప్రతాలు, గురుపూజలు, శ్రాద్ధాదులకు కూడ వర్తిస్తుంది.

ఇలా వేదములో చెప్పిన శ్రోతపద్ధతులను నిత్యకృత్యం జనాలు చేసుకునే కర్మలకు చేసుకునే అన్వయమును ‘అతిదేశం’ అంటారు. అడుగుగునా, పెద్దలు ఏర్పాటు చేసిన ఇటువంటి అతిదేశాలు మనకు అగుపడతాయి.

2) ఒకే గ్రామములో, నది గానీ కొండగానీ అడ్డులేని చోట, రెండు యాగాలు ఒకే సమయములో జరిగితే ఎవరి కార్యక్రమానికి ఆద్యత ఉండాలి? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చేపే ముందు, అలా ఒకేసారి ఎందుకు చేస్తున్నారు అనే ప్రశ్న. అసూయవల్లనో, కీర్తికాంక్షవల్లనో, ఇంకాకడికి ఇబ్బంది కలగాలనో ఇలా కొందరు తలపెట్టవచ్చు. ఈ పోటీభక్తి (ప్రదర్శన భక్తి)వల్ల సంసవదోషము సంక్రమిస్తుంది – అని ఐతరేయ బ్రాహ్మణం బోధిస్తున్నది. తదాహు ర్న పూర్వదీక్షిణ సృంసవోస్తి- పరిగృహీతో వా ఏతస్య యజ్ఞః]– పరిగృహీతా దేవతా- సైతస్యార్తి రస్యపరదీక్షిణ ఏవ. ఎవరు పూర్వం యజ్ఞదీక్షను స్వీకరిస్తారో, వారికి సంసవదోషము ఉండదు. ఎవరైతే, తరువాత మొదలెడతారో, వారే దోషులు అని భావము.

3) ధాన్యముసి – ధినుహి దేవాన్- ఇత్యాహా. ఏతస్య యజ్ఞాషో వీర్యోణా. యావదేకా దేవతా కామయతే యావదేకా. తావదాహుతిః ప్రథతే. (త్రై.బ్రా. 3.2.6) ఈ వాక్యాలు పౌరోఢాశిక ప్రకరణములో ఉన్నాయి. ధాన్యమును ఉద్దేశించి చెబుతున్న ఈ పదముల భావము – ఈ గింజలు దేవతలను సంతోషింపజేయాలి. ఈ యజ్ఞర్మంతముయొక్క ప్రభావమువల్ల, ఒక దేవత ఎంతగా కావాలనుకుంటే, అంతవరకు విస్తరించుగాక – అని అర్థము.

అదేమిటి? నువ్వు వండినది ఒక చెంచాకూడ ఉండదు. అంతటి శక్తిమంతమైన గొప్ప దేవతకు సంతృప్తి కలిగించే శక్తి ఈ గింజలకు (వంటకు) ఉంటుందా? అంటే సందేహమ వలదు. భక్తితోకూడిన నీ మంత్రశక్తి వల్ల, ఆ దేవత తృప్తిపడుతుంది అని బల్లగుద్ది చెబుతున్నది వేదము. న హి తదస్తి. యత్ తావదేవ స్యాత్. యావజ్ఞాషోత్తి॥

కాబట్టి భక్తి, శ్రద్ధ, మంత్రోచ్చారణ ఇవన్నీ వంటచేసేటపుడు ముఖ్యము. ఈ అంశాలు యజ్ఞములో జుత్మిక్కులకు మాత్రమే సంబంధించిన విషయాలు కావు. వంటచేసే ప్రతి తల్లి, అక్క-చెల్లెళ్ళు, అనుదమ్మలు గమనించవలసిన విషయం. మనం చేసిన వంట – దీనిని తినే వ్యక్తులద్వారా, మన దగ్గరకు వచ్చే దేవుడికి తృప్తి కలిగించాలి – అని భక్తితో శ్రద్ధతో వంటచేసే సమయములో ప్రవర్తించాలి. అనవసరమైన విషయాలపై ధ్యాన ఉండకూడదు. వంట వైశ్వానరహస్యమమునకు హవిస్సు అని మరిచిపోకూడదు.

4) ఇక చివరగా – నిత్యపూజలకు సంబంధించిన విషయం. ఇంట్లో గానీ, గుడిలో గానీ, మండపములో గానీ ఎవరికైనా ప్రతిదినం ఆహారము పెడుతుంటే, వారికి మన దగ్గరకు రావడం అలవాటు అవుతుంది. చివరికి ప్రతిదినం తిండికి వచ్చే జంతువులు సైతం (పిల్లి, ఆవు, కుక్కలు, ఇంట్లో పిల్లలు కూడ) ఆ సమయానికి వచ్చి నిలబడతారు. ఇక, నిత్యార్థనలో మనం గౌరవించి పిలుచుకునే దేవతల్ని రారా? ఒకవేళ వస్తారనే విశ్వాసమే నీకు లేకపోతే, ఎవరికి పూజ చేస్తున్నట్లు? అందువల్ల, దేవతాసన్నిధిపై నమ్మకముతోనే నిత్య కైంకర్యం ఉండాలి – అనేది ప్రాథమిక అంశము.

ఇక రోజుం మన దగ్గరకు వచ్చేవారిని, ఒకపూట పట్టించుకోకపోతే ఏమవుతుంది? కలత చెంది, మనను పట్టించుకోరు. పిలిచినప్పుడు రారు. దానివల్ల మనకు (పిల్లలకు, పశువులకు) కలగవలసిన క్షేమం ఉండకపోవచ్చు.

సాయంయావానశ్శు వై దేవా ప్రాతర్యావాణ శాగ్నిహఽోత్రిణో గృహమా గచ్ఛత్తి. తాన్ యన్న తర్వయేత్.
ప్రజయాస్య పశుభి ర్యాతిష్టేరన్ను. యత్తర్వయేత్. తృప్తా ఏనం ప్రజయా పశుభి స్తర్వయేయుః. (తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణము – అగ్నిహఽోత్రప్రకరణము 2.1.5)

అందువల్ల మధ్యలో అనారోగ్యం, ప్రయాణం, మైల, పురుడు మొదలైన ఇబ్బందులు వస్తే పర్యాయంగా వేరేవారికి అప్పచెప్పాలి గానీ, మధ్యలో అర్థాంతరంగా వదిలేయకూడదు. కాదు కూడదు అనే పరిస్థితిలో ఎవరూ దొరకకపోతే, గౌరవంగా ఉద్యానవన చెప్పి, మళ్ళీ కుదిరిన వెంటనే మొదలు పెట్టాలి. నిత్యం సకాలములో ఇచ్చే నైవేద్యము, ఆహారములవల్ల దేవతలు తృప్తి పడి, మనను అనుగ్రహిస్తారు అని భావము.

ఉపసంహరము –

వేదములో చెప్పిన ఈ ధర్మసూక్ష్మలు ప్రతి కుటుంబానికి ఏదో సందర్భముగా ఉపయోగిస్తాయి.
 దీనిని ఆచరణలో పెట్టుకుని, ధార్మికులు దైవానుగ్రహమునకు పాత్రులు కాగలరు.

శ్రీ రామచంద్రః శ్రీతపారిజాతః సమస్త కళ్యాణ గుణాభిరామః।

సీతాముఖాంభోరుహఽచంచరీకో నిరంతరం మంగళమాతనేతు॥